

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 395

van **ELISABETH MEULEMAN**

datum: 24 juni 2021

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Kandidaat-experten voor de commissies kunsten - Oproep

Het Departement Cultuur, Jeugd en Media zoekt in het kader van het nieuwe Kunstendecreet nieuwe experts voor de commissies kunsten. (<https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/cultuur/kunsten/regelgeving/nieuw-kunstendecreet/nieuwe-experten-kunsten-gezocht>)

De oproep is bedoeld voor "iedereen die zich wil engageren om de komende vijf jaar de minister actief te adviseren"; namelijk om dossiers voor werkingssubsidies, projecten of beurzen te beoordelen. Maar als we de oproep helemaal lezen, blijkt dat er toch gevraagd wordt naar een zekere 'expertise'. "Een goede expert heeft een grote kennis van en is verzot op kunsten. Enkel hij of zij kan met een kritische blik activiteiten in de kunstensector beoordelen. Daarnaast kan de expert zijn of haar mening zowel mondeling als schriftelijk gefundeerd formuleren. Ook experts die zich kandidaat willen stellen als voorzitter kunnen zich zeker aanmelden. Zij hebben bij voorkeur al ervaring met het modereren van vergaderingen."

Er werd ook een (animatie-)filmpje gemaakt om de oproep gemakkelijker breed te verspreiden. Maar zowel de geschreven oproep als het filmpje blijven veeleer summier in wat beoogd wordt qua vereisten ten aanzien van de kandidaten. Niettemin vergt de beoordeling van dergelijke dossiers een minimum aan kennis, context, vocabularium en maturiteit. We vingen signalen op dat de stijl van de oproep sérieux mist en wat betuttelend overkomt - in het bijzonder met betrekking tot het filmpje.

1. Wat is het uitgewerkte profiel voor potentiële kandidaten?
2. Hoe lang en hoe vaak (aantal mandaten) kan een commissielid zetelen?
3. Hoe zal de expertise van de potentiële commissieleden getaxeerd worden?
4. Wat zijn de specifieke extra vereiste kwaliteiten voor de functie van voorzitter?
5. Aan welke specifieke criteria moeten leden van de landschapscommissie voldoen?
6. Wat als commissieleden betrokken zijn bij een dossier? Wat zijn de deontologische afspraken? Wie is verantwoordelijk voor de opvolging/bewaking van die grens?
7. Waar kunnen indieners terecht met mogelijke klachten over de behandeling van hun dossier? Welke procedure is hier van tel?
8. Zijn er specifieke (vorm-)vereisten voor het schriftelijk eindadvies bij de beoordeling van een dossier?

9. Hoe worden rechten (vergoedingen) en plichten (aanwezigheid, effectieve bijdragen) ten aanzien van de leden van de kunstencommissies tegen elkaar geplaatst of aan elkaar gelinkt?
10. Op wiens initiatief kwam deze campagne er? Werd overlegd met de sector bij de creatie van deze oproep en het uitgedragen profiel? Werden in het bijzonder de huidige beoordelingscommissies hierbij betrokken? En hoe?
11. Hoe zijn de reacties tot heden op de actuele oproep? Hoeveel reacties zijn er al?
12. Zijn er bedenkingen geuit ten aanzien van stijl en vorm van de huidige oproep? Specifiek ten aanzien van het filmpje?
13. Zal bij de uiteindelijke samenstelling van de commissies kunsten ook teruggegrepen worden naar de goede praxis zoals uitgewerkt in de [nieuwe bestuurscode cultuur](#)?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 395 van 24 juni 2021

van **ELISABETH MEULEMAN**

1. In het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Kunstendecreet van 23 april 2021 wordt in artikel 9 bepaald over welke expertises de pool van experts als geheel moet beschikken. Op het niveau van een individueel lid van de pool van experts werd geen verwacht profiel bepaald in de regelgeving.
In de oproep naar het brede publiek werden bijkomend bepaalde kwaliteiten gecommuniceerd die van een expert verwacht worden (bijvoorbeeld kritische blik hebben, zowel mondeling als schriftelijk gefundeerd kunnen formuleren, ...). Deze richtlijnen dienen om de potentiële kandidaten een richtlijn te geven van de rol die zij als expert zullen moeten opnemen.
2. Dit wordt bepaald in het Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Kunstendecreet van 23 april 2021, artikel 9. Een commissielid kan maximaal twee opeenvolgende mandaten van (maximaal) vijf jaar vervullen.
3. De kandidaten geven in hun kandidatuur aan voor welke subdisciplines en functies ze willen kandideren. Om te kandideren is minstens voldoende expertise nodig in de betreffende subdisciplines en functies. De kandidaten beschrijven hun expertise en geven zichzelf een score per gekozen subdiscipline en functie. Bij hun kandidatuur laden ze verplicht een cv op waarin hun expertise wordt gestaafd. Elke kandidatuur wordt door telkens drie medewerkers van de administratie gescreend. Deze medewerkers hebben expertise in de specifieke subdisciplines waarvoor de kandidaten kandideren.
4. Van een voorzitter wordt als bijkomende kwaliteit verwacht dat hij/zij expertise heeft in het leiden, faciliteren en modereren van vergaderingen. De kandidaat-voorzitters worden hierop gescreend bij het beoordelen van hun kandidatuur.
5. Een lid van de landschapscommissie heeft een brede disciplineoverschrijdende kennis van het kunstenveld, het kunstenbeleid en de historie ervan.
6. De deontologische afspraken omtrent een betrokkenheid worden opgenomen in het huishoudelijk reglement dat wordt goedgekeurd door de minister. Betrokkenheden hebben betrekking op de vraag waarom je als expert uit de pool niet mee mag oordelen in een aangestelde commissie voor een specifiek dossier. Er is sprake van betrokkenheid wanneer een expert door persoonlijke of beroepsmatige banden met een voorliggend dossier redelijkerwijze niet verwacht kan worden een onbevooroordeelde en objectieve beoordeling te formuleren.
De volgende gevallen worden altijd beschouwd als een vorm van (beroepsmatige) betrokkenheid:
 - De expert maakt deel uit van de algemene vergadering of het bestuursorgaan van een organisatie die een aanvraag heeft ingediend;
 - De expert ontvangt een materiële vergoeding van een organisatie of individu die een aanvraag heeft ingediend;
 - De expert en/of zijn organisatie werkt mee aan het project waarvoor een aanvraag is ingediend, of werkte mee aan de aanvraag;

- De expert werkt voor een organisatie die deel uitmaakt van dezelfde inrichtende macht als een aanvragende organisatie;
- De expert en/of zijn organisatie werkt structureel samen met een aanvragende organisatie of individu;
- De expert heeft een aanvragende organisatie of individu als structurele klant voor diensten die betrekking hebben op de aanvraag.
De volgende gevallen kunnen mogelijk eveneens worden beschouwd als een vorm van (persoonlijke) betrokkenheid, als hierdoor de onafhankelijkheid van het commissielid kan worden beïnvloed. Deze lijst is niet exhaustief, maar omvat minstens:
 - De expert is via gezin, familie of andere nauwe banden betrokken bij een organisatie of individu die een aanvraag heeft ingediend;
 - De expert heeft andere banden met de aanvrager, die de onpartijdigheid van de beoordeling in het gedrang kan brengen, en waarop een aanvrager zich zou kunnen beroepen bij een eventuele aanvechting van de subsidiebeslissing.

Het vermoeden van betrokkenheid is onweerlegbaar als een lid op het moment van de bespreking of tijdens de voorafgaande twee jaar tot een van de beroepsmatige categorieën behoort. Het is in eerste instantie aan het lid om deze of andere betrokkenheden te signaleren en in eer en geweten te oordelen of er sprake is van een belemmering van een onbevooroordeeld advies.

Als een expert betrokken is bij een organisatie waarvan een dossier aan de commissie ter advisering wordt voorgelegd, dan is de expert zelf verantwoordelijk om de betrokkenheid zo snel mogelijk mee te delen vooraleer het dossier wordt behandeld.

De administratie notuleert in het verslag van de vergadering welke leden de vergadering hebben verlaten wegens hun betrokkenheid bij een dossier. De leden die betrokken zijn bij een dossier stellen het advies over dat dossier niet mee op en krijgen het advies voor dat dossier niet te zien vooraleer over het dossier een beslissing werd genomen. De voorzitter en secretaris waken samen over de toepassing hiervan. De niet-betrokken leden die het advies formuleren, moeten voldoen aan een quorum om een rechtsgeldig advies te kunnen formuleren.

Indien de expert zelf geen betrokkenheden ziet, maar er rijzen vragen omtrent de mogelijke betrokkenheid van de expert, beslist de voorzitter van de betrokken commissie, na eventueel advies van de administratie, of de gemelde betrokkenheid van de expert een belemmering vormt om deel te nemen aan de bespreking van het dossier in kwestie. In het geval dat er meerdere commissies zijn én er vragen rijzen over de mogelijke betrokkenheid van de expert, beslissen de voorzitter en secretaris van de desbetreffende commissie of, indien van toepassing, de Adviescommissie. Alle betrokkenheden of redeneringen omtrent betrokkenheden worden steeds gemeld aan de Adviescommissie. Elk lid van een commissie, de administratie of een aanvrager kunnen mogelijke betrokkenheden signaleren.

Als de voorzitter betrokken is bij het dossier van een organisatie, wordt het voorzitterschap waargenomen door het in leeftijd oudste lid, voor zover die zelf geen insteek maakte voor het betreffende dossier en dit lid hiermee akkoord gaat.

Indien men pas na de advisering te weten komt dat er een onverenigbaarheid of betrokkenheid was tijdens de beoordelingsprocedure, is de beoordeling waarbij de expert aanwezig was, onwettig.

7. De enig mogelijke beroepsmogelijkheid is de indiening van een beroep bij de Raad van State. De procedure is bepaald in de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 2 januari 1973, en wordt ook toegelicht op de website van de Raad van State. De administratie verwijst naar deze beroepsmogelijkheid bij de betekening van iedere subsidiebeslissing.

Klachten over de werking van de Vlaamse overheid kunnen worden ingediend bij de administratie zelf of wanneer de klacht niet naar tevredenheid wordt behandeld, bij de Vlaamse Ombudsdienst.

8. Wat het advies betreft uitgebracht door de commissies bij een subsidieaanvraag zijn er vormvereisten die gedefinieerd zijn per subsidiesoort. Het advies wordt opgesteld volgens een bepaald stramien waarin de commissie antwoord geeft op vooraf bepaalde vragen. Bij een beurs gaat dit over inhoudelijk-artistieke vragen, bij een project en werkingssubsidies gaat dit over zowel inhoudelijk-artistieke criteria als zakelijke criteria die worden afgetoetst. De handleiding voor beoordelaars geeft een helder kader van wat er onder de criteria wordt verstaan. Per criterium wordt een tekstuele evaluatie gegeven. Op basis van de verschillende behandelde criteria komt de commissie tot een eindadvies. Dit omvat een conclusie positief of negatief. In geval van project- en werkingssubsidies gaat de commissie ook na of de aanvraag op uitzonderlijke wijze beantwoordt aan een of meerdere aandachtspunten uit de strategische visienota Kunsten.
9. De rechten (vergoedingen) en plichten (aanwezigheid, effectieve bijdragen) zijn aan elkaar gelinkt. Experts kunnen aanspraak maken op de volgende vergoedingen: een presentiegeld per dagdeel, geïndexeerd, tot maximaal twee dagdelen per dag voor de deelname aan vergaderingen; een forfaitaire vergoeding voor het lezen of schrijven van een insteek voor een aanvraagdossier voor een werkingssubsidie; een reisvergoeding voor vergaderingen.
De administratie houdt het overzicht van aanwezigheden en afwezigheden bij en volgt de uitbetaling van de vergoedingen op.
10. De campagne kwam er op mijn initiatief in samenwerking met de administratie. Er werd bij de creatie van deze oproep en het uitgedragen profiel niet meer specifiek overlegd met de sector. De huidige beoordelingscommissies werden bij de campagne hier evenmin bij betrokken. Over het profiel, zoals beschreven in het Kunstendecreet, is er meermaals overleg geweest met de sector.
11. Er hebben zich 452 mensen kandidaat gesteld. Gezien het grote aantal aanmeldingen, kunnen we besluiten dat het een erg succesvolle campagne was.
12. De administratie heeft hier geen officiële meldingen over ontvangen.
13. Ja, die principes worden nagestreefd. Een voorbeeld hiervan is alvast de uitvoerige uiteenzetting over de betrokkenheden en de omgang hiermee zoals toegelicht in het antwoord op vraag 6.